

ANALÝZA

**ZASTOUPENÍ ŽEN
NA KANDIDÁTNÍCH
LISTINÁCH DO VOLEB
DO EVROPSKÉHO
PARLAMENTU 2024**

Fórum 50 %, o.p.s | www.padesatprocent.cz

Analýza vznikla
v rámci projektu
„WomenPower:
Posilování hlasu žen
ve veřejném životě“,
který je
spolufinancován
Evropskou unií.

Projekt „WomenPower: Posilování hlasu žen ve veřejném životě“ byl podpořen Transatlantic Foundation a je spolufinancován Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska Fóra 50 %, o.p.s. a nemusejí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu. Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nemohou nést odpovědnost.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

G | M | F

**Transatlantic
Foundation**

Ve volbách do Evropského parlamentu (EP), které se uskuteční 7. a 8. června 2024, kandiduje celkem 30 subjektů. Celkové **zastoupení žen na kandidátních listinách** se oproti roku 2019 **zvýšilo** z necelých 24 % na více než **36 %**. Jedná se o **vůbec nejvyšší zastoupení žen na kandidátních listinách od roku 2004**, kdy proběhly první volby českých zástupců a zástupkyň do EP.

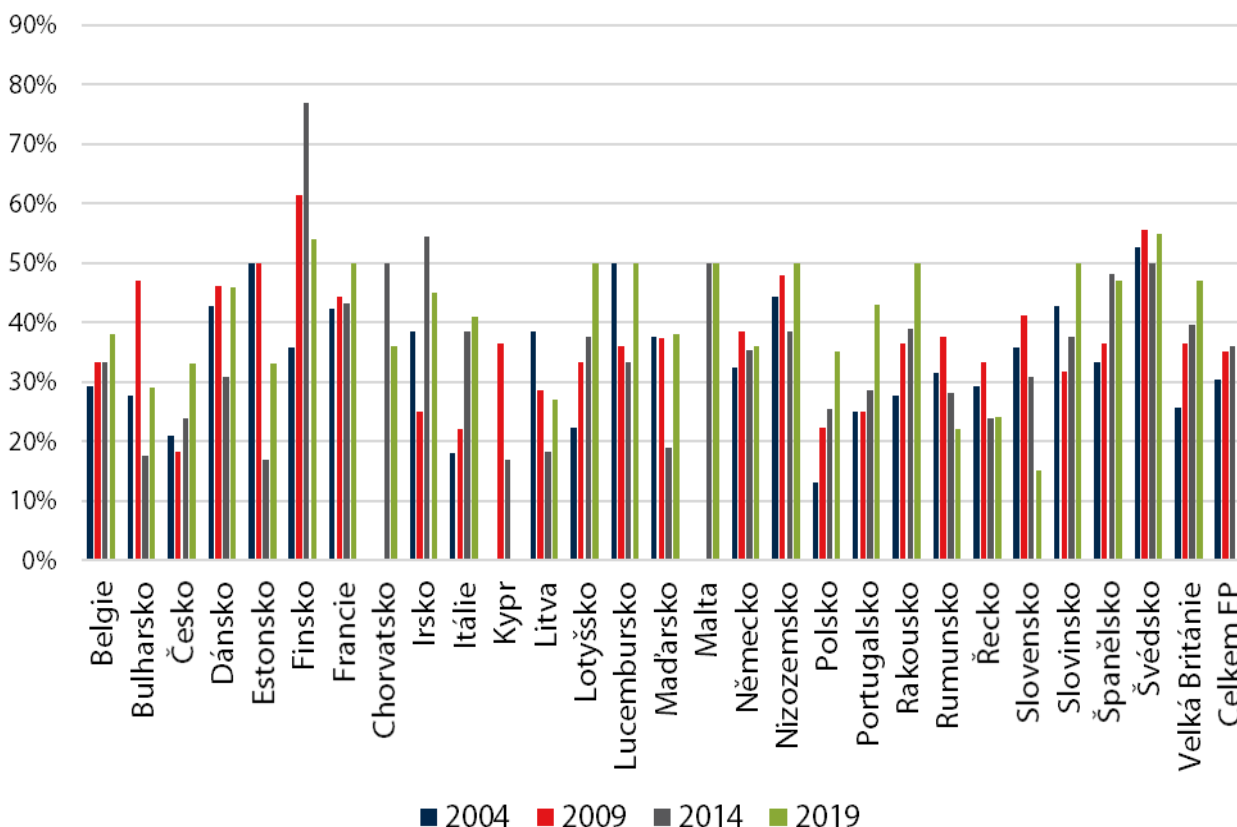
Tabulka 1: Podíl nominovaných žen do Evropského parlamentu v letech 2004–2024 za ČR

	2004	2009	2014	2019	2024
Podíl žen mezi nominovanými	25,2 %	28,1 %	27,0 %	23,8 %	36,4 %
Podíl žen mezi zvolenými	20,8 %	18,2 %	23,8 %	33,3 %	

Zdroj dat: ČSÚ, tabulka: Fórum 50 %

Po posledních volbách **v roce 2019** bylo **zastoupení žen** v Evropském parlamentu za Českou republiku spolu s Estonskem **sedmé nejnižší (33 %)** z tehdejších **28 členských států** – za námi se umístily už pouze Bulharsko, Litva, Řecko, Rumunsko, Slovensko a Kypr, za který byli zvoleni pouze muži. Celkový podíl zvolených žen za všechny členské státy činil 41 %, Česká republika tedy zaostávala za průměrem o 8 procentních bodů.

Graf 1: Podíl zvolených žen do Evropského parlamentu v letech 2004–2019 za jednotlivé státy

Zdroj dat: Web Meziparlamentní unie (www.ipu.org) a Evropského parlamentu (<http://www.europarl.europa.eu>), tabulka: Fórum 50 %

Relativně velký podíl žen letos najdeme i na předních, volitelných, místech. V **první pěti** kandiduje celkově **necelých 37 %** žen, což je ještě více než činí celkový podíl žen na kandidátních listinách. Na **prvních deseti místech** kandidátních listin najdeme žen ještě o trochu více – **37 %**. Celkem **šest subjektů z 30 nominovalo ženu na pozici lídryně**: hnutí ANO – Klára Dostálová, Demokratická strana zelených - ZA PRÁVA ZVÍŘAT (DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.) – Hana Janišová, koalice SEN 21 a Volt Česko – Helena Lenka Koenigsmark, koalice KSČM, SD-SN, a ČSNS kandidující pod názvem Stačilo! – Kateřina Konečná, uskupení Starostové a osobnosti pro Evropu, které tvoří zástupci a zástupkyně STAN a SLK – Danuše Nerudová a Strana zelených – Johanna Nejedlová. **Podíl lídryň tak činí jednu pětinu.**

Největší podíl žen nominovala již tradičně **Demokratická strana zelených - ZA PRÁVA ZVÍŘAT** (DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.) – **89,3 %**. **Paritního celkového zastoupení žen a mužů** (tedy alespoň 40% podíl jednoho pohlaví) se podařilo dosáhnout **devíti** kandidujícím subjektům: SEN 21 + Volt – 53,8 %, přesně polovinu tvoří ženy na kandidátce Liberální aliance nezávislých občanů (LANO) a Zelených, na kandidátce Nového směru a SSPD-SP + ŠvýcDEM najdeme 46,7 %, následují je Piráti s 46,4 %, Hlas s 46,2 %, ČR na 1. místě s 45,8 % a Mourek s 42,9 %.

Dvě strany naopak nenominovaly **ženu žádnou** – Nevolte Urza.cz a Volte Pravý blok www.cibulka.net (PB). Zde je však potřeba uvést, že za první zmíněnou stranu kandiduje jediný kandidát a druhá obsadila pouze 10 prvních míst kandidátní listiny. Tři subjekty do voleb vyslaly méně než pětinu žen, shodně 17,9 % – Aliance za nezávislost ČR, PRO vystoupení z EU a Svobodní.

Na všech **prvních pět míst** stejně jako v posledních volbách v roce 2019 nominoval samé ženy subjekt DSZ-ZA PR.ZVÍŘ., za ním mají nejvyšší zastoupení žen v první pěti LANO a SOCDEM (80%). Vyrovnaného zastoupení žen a mužů na prvních pěti místech kandidátek se podařilo dosáhnout dvanácti subjektům. S 60% zastoupením žen v první pěti jsou to Zelení, Hlas, Stačilo! a STAN + SLK. Čtyřicetiprocentního zastoupení žen na prvních pěti místech kandidátky dosáhly i SEN 21 + Volt, Nový směr, Piráti, Lepší život pro lidi, ČSSD, ANO, Levice a Klub angažovaných nestraníků (KAN).

Naopak tři kandidující subjekty vyslaly na prvních pěti místech do voleb **pouze muže** – kromě již zmíněných Nevolte Urza.cz a Volte Pravý blok www.cibulka.net (PB), za které letos kandidují pouze muži, je to i kandidátka PRO vystoupení z EU.

S výjimkou Nevolte Urza.cz a Volte Pravý blok www.cibulka.net (PB) všechny strany nominovaly ženy do **první desítky** na kandidátkách. **Nejméně** (10 %) v případě PRO vystoupení z EU. Přesně

pětinu tvoří ženy v první desítce čtyř kandidátek: Přísaha a Motoristé, koalice Spolu, Aliance za nezávislost ČR a Svobodní.

Naopak **paritního zastoupení** žen a mužů se na prvních deseti místech kandidátek podařilo dosáhnout celkem **13 subjektům**: Liberální aliance nezávislých občanů, SOCDEM, Hlas, Zelení, Stačilol, SEN 21 + Volt, Nový směr, STAN + SLK, Piráti, ČSSD, ANO, Levice a Mourek. Nejvíce žen do první desítky, **90 %**, pak vyslala DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.

Ze stran **zastoupených** v současné době v **Poslanecké sněmovně PČR** nominovala **nejvíce žen Česká pirátská strana** – 46,4 %. Další v pořadí je SPD, která kandiduje společně s Trikolorou, ty do voleb vyslaly celkem 32,1 % žen. Zbývající subjekty – Starostové a osobnosti pro Evropu, hnutí ANO a koalice Spolu – do voleb vyslaly shodně 28,6 % žen.

Do **první pětičky** nominovali **nejvíce žen STAN + SLK** (60 %), **Piráti** a **ANO** nominovali celkem 40 % žen. Koalice **Spolu** i **SPD + Trikolora** vyslali do první pětičky shodně **pětinu žen**. Na **prvních deseti místech** najdeme nejvíce žen u **Pirátů**, hnutí **ANO** a **STAN + SLK** (40 %), následují je **SPD + Trikolora** s 30% zastoupením žen v první desítce a koalice **Spolu** s 20 %.

Tabulka 2: Zastoupení žen na kandidátních listinách ve volbách do EP 2024

Strana/hnutí/koalice	Lídryně	Počet žen do 5. místa (pořadí)	Počet žen do 10. místa (pořadí)	Podíl žen celkem
Aliance za nezávislost ČR	NE	1 (3.)	2 (3., 10.)	17,9 %
ANO	ANO	2 (1., 5.)	4 (1., 5., 6., 10.)	28,6 %
ČR na 1. místě	NE	1 (4.)	3 (4., 7., 10.)	45,8 %
ČSSD	NE	2 (4., 5.)	4 (4., 5., 6., 9.)	32,1 %
DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.	ANO	5 (1., 2., 3., 4., 5.)	9 (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10.)	89,3 %
Hlas	NE	3 (3., 4., 5.)	6 (3., 4., 5., 6., 7., 8.)	46,2 %
KAN	NE	2 (3., 5.)	3 (3., 5., 6.)	21,7 %
Lepší život pro lidi***	NE	2 (3., 5.)	3 (3., 5., 7.)	33,3 %
Levice	NE	2 (2., 4.)	4 (2., 4., 7., 10.)	28,6 %
Liberální aliance nezávislých občanů	NE	4 (2., 3., 4., 5.)	6 (2., 3., 4., 5., 7., 9.)	50,0 %
mimozemstani.eu	NE	1 (2.)	3 (2., 6., 7.)	34,8 %
Mourek	NE	1 (3.)	4 (3., 6., 7., 9.)	42,9 %
Nevolte Urza.cz*	NE	-	-	0 %
Nový směr	NE	2 (2., 4.)	5 (2., 4., 6., 8., 9.)	46,7 %
PB	NE	0	0	0 %
Piráti	NE	2 (2., 3.)	4 (2., 3., 6., 8.)	46,4 %
PRO – Jindřicha Rajchla	NE	1 (2.)	3 (2., 8., 9.)	32,1 %
Pro vystoupení z EU	NE	0	1 (9.)	17,9 %
Přísaha a Motoristé	NE	1 (2.)	2 (2., 9.)	32,1 %
Referendum	NE	1 (5.)	3 (5., 6., 9.)	36,4 %
SEN 21 + Volt ČR	ANO	2 (1., 4.)	5 (1., 4., 6., 8., 9.)	53,8 %
Senioři sobě**	NE	1 (3.)	-	33,3 %

Strana/hnutí/koalice	Lídryně	Počet žen do 5. místa (pořadí)	Počet žen do 10. místa (pořadí)	Podíl žen celkem
SOCDEM	NE	4 (2., 3., 4., 5.)	6 (2., 3., 4., 5., 8., 10.)	39,3 %
SPD + Trikolora	NE	1 (3.)	3 (3., 8., 10.)	32,1 %
Spolu	NE	1 (2.)	2 (2., 9.)	28,6 %
SSPD-SP + Švýcdem	NE	1 (2.)	3 (2., 7., 9.)	46,7 %
Stačilo!	ANO	3 (1., 3., 5.)	5 (1., 3., 5., 6., 7.)	32,1 %
STAN + SLK	ANO	3 (1., 3., 5.)	4 (1., 3., 5., 9.)	28,6 %
Svobodní	NE	1 (4.)	2 (4., 9.)	17,9 %
Zelení	ANO	3 (1., 3., 5.)	5 (1., 3., 5., 7., 9.)	50,0 %
Celkem	6 (20 %)	53 (36,8 %)	105 (37,1 %)	36,4 %

* Strana nominovala jen jednu osobu.

** Strana nominovala jen 3 osoby.

*** Strana nominovala jen 9 osob.

Zdroj dat: ČSÚ, tabulka: Fórum 50 %

Ačkoli je letos zastoupení žen na kandidátních listinách historicky nejvyšší, a to i na předních místech, lze konečné zastoupení žen předpovídat poměrně obtížně. V první řadě bude záležet na úspěchu konkrétních politických subjektů a počtu získaných křesel. Do konečného počtu zvolených europoslankyň může zasáhnout i udělování preferenčních hlasů, které mají voličky a voliči k dispozici celkem dva. Oproti volbám do Poslanecké sněmovny je situace trochu jednodušší v tom, že celá ČR je pro účely voleb do EP jedním volebním obvodem. Pro „přeskočení“ na první místo kandidátní listiny (a přednostní získání mandátu) stačí kandidátce či kandidátovi celostátně získat 5 % všech hlasů pro daný kandidující subjekt.

Podle aktuálních předvolebních průzkumů má **největší šanci na zvolení hnutí ANO**. Mandáty s největší pravděpodobností získají i další politické subjekty aktuálně zastoupené v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR: **koalice Spolu, hnutí STAN, Piráti a SPD**. Šanci na získání křesel v Evropském parlamentu má i koalice **Stačilo!**

Největší pravděpodobnost na zvolení tak mají lídryně kandidátky hnutí ANO **Klára Dostálová** a její stranické kolegyně **Jana Nagiová** a **Jaroslava Pokorná Jermanová**. Při vyšším volebním zisku pak i Jitka Urbániková na 10. místě kandidátky. Za koalici Spolu pravděpodobně získá mandát dvojka na kandidátce a současná europoslankyně **Veronika Vrecionová**. V předchozích volbách se díky preferenčním hlasům podařilo získat mandát i Michaela Šojdové, tehdy ovšem KDU-ČSL kandidovala samostatně, nikoli v koalici s dalšími dvěma stranami, jako je tomu letos.

Další pravděpodobnou českou europoslankyní je lídryně STAN + SLK **Danuše Nerudová** a bez šance není ani trojka na kandidátce Petra Korlaar – opět bude záviset na konečném zisku hlasů a přidělených mandátů. Za Piráty má šanci na znovuzvolení **Markéta Gregorová**, pokud by se straně podařilo obhájit současné 3 mandáty, doplnila by ji i Zuzana Klusová.

I v případě koalice SPD a Trikolory bude záležet na konečných výsledcích voleb – pokud by se SPD dařilo lépe než v posledních volbách nebo pokud by pořadím zamíchaly preferenční hlasy, mohla by být zvolena Zuzana Majerová. A konečně pokud se 5% hranici získaných počtu hlasů podaří překročit koalici Stačilo!, obhájila by svůj mandát i její lídryně Kateřina Konečná.

Před letošními volbami Česko v Evropském parlamentu reprezentuje 7 žen, což činí přesně jednu třetinu. Aktuální preference jednotlivých stran a složení jejich kandidátních listin z hlediska žen a mužů **nenaznačují nijak výraznou změnu**. Dle konečných volebních zisků jednotlivých stran a kandidujících může dojít k mírnému poklesu, nebo naopak k mírnému nárůstu zastoupení žen v české delegaci v Evropském parlamentu.

© Fórum 50 %, o.p.s

2024

www.padesatprocent.cz